

Kungliga Vetenskapsakademiens Handlingar som sökbar korpus

Sofie Johansson & Lena Rogström

Kungliga Vetenskapsakademiens Handlingar (1739–1854) anses ligga till grund för den svenska, vetenskapliga artikeln, men har trots sin betydelse för utvecklingen av 1700-talssvenska inte varit föremål för särskilt ingående språkliga undersökningar (Fries 1996; Gunnarsson 1987). Genom två pilotprojekt finansierade av Centrum för Digital Humaniora vid Göteborgs universitet samt Svenska Akademien har ett arbete påbörjats med att dels translitterera KVAH, dels tillgängliggöra materialet i form av en korpus. I nuläget är ca tio volymer sökbara.

I vårt föredrag presenterar vi korpusen tillsammans med några lexikaliska pilotundersökningar som visar på olika möjligheter att närma sig äldre vetenskapligt ordförråd. Vi jämför 1700-talets språk med modern svenska men gör också en lexikalisk jämförelse av vetenskapligt ordförråd mellan skilda vetenskapsområden i KVAH. Slutligen visas resultat från jämförelse av det individuella lexikonet hos de två centralfigurerna Carl von Linné och Carl de Geer. De preliminära resultaten visar på en stark variation både inom och mellan enskilda författarens ordförråd i de äldsta volymerna; en variation som successivt minskar över tid för att mot slutet av tidsspannet anta ett alltmer homogent lexikaliskt uttryck.

Den färdiga databasen kommer förhoppningsvis att kunna användas både för fördjupade undersökningar av 1700-talets språk samt för jämförelser mellan olika ämnen och tidsepoker.

Referenser

Fries, Sigurd 1996. Lärdomspråket under frihetstiden. I: Lennart Moberg & Margareta Westman (red.) I: *Svenskan i tusen år. Glimtar ur svenska språkets utveckling*. Stockholm: Norstedts. S. 88–103.

Gunnarsson, Britt-Louise 1987. Textmönster i vår äldsta vetenskapliga tidskriftsprosa. En analys av medicinska rön i Vetenskapsakademiens Handlingar 1750–1769. *Nysvenska studier* 67/1987. S. 155–180.

KVAH = Kungliga Vetenskapsakademiens Handlingar <<https://hosting.devo.se/kvah/search.html>> Hämtad 30 oktober 2022